

ЗБАЛАНСОВАНІСТЬ ПОТРЕБ І РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У ФОРМУВАННІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Л.Ю. Холявка, аспірант

Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів

Сучасні особливості господарювання, орієнтованість підприємств на здобуття конкурентних переваг шляхом активного розроблення і впровадження інновацій, зумовлює необхідність результативного формування інтелектуального потенціалу суб'єкта господарювання. Водночас, формування дієвого і конкурентоспроможного інтелектуального потенціалу підприємства вимагає певних затрат, спрямованих на створення, удосконалення, придбання інтелектуальних ресурсів, як визначальних складових даного потенціалу. При цьому, достатньо часто понесені витрати є необґрунтованими, не приносять очікуваного результату, що й актуалізує аналізування проблеми (досі не розглянутої науковцями), пов'язаної зі співставленням і оптимізацією витрат на формування інтелектуального потенціалу відносно існуючих чи очікуваних потреб та цілей функціонування підприємства.

Збалансованість потреб і ресурсного забезпечення формування інтелектуального потенціалу підприємства (ФПП) дозволить йому уникнути ризику можливих перевитрат чи необґрунтованих витрат на ФПП, а також ризиків незастосування результатів ФПП у господарській діяльності у зв'язку з їхньою невідповідністю (або недостатньою відповідністю) поточним і перспективним потребам конкретного суб'єкта господарювання. Тобто, дозволяє знизити ймовірність збитковості процесів ФПП, здійснення яких неможливе без ресурсних затрат підприємства. Оскільки, ідентифікування і обґрунтування потреб підприємства у інтелектуальному потенціалі певного рівня, відповідно до поставлених цілей його діяльності, та ресурсної спроможності для задоволення цих потреб є базисним етапом процесів ФПП, важливо виділити різновиди даних потреб та ресурсів, необхідних для їх забезпечення (табл. 1). Зазначимо, що дана класифікація сформована за результатами аналізування літературних джерел, які розглядають різновиди потреб суб'єктів як у природних, так і штучно створених системах, а також наукових думок щодо видів ресурсів, які можуть перебувати у власності і розпорядженні підприємства.

Оскільки, інтелектуальний потенціал не повинен бути для підприємства самоціллю, то і мотиви його формування визначаються потребами у відповідних сферах і функціональних напрямках діяльності підприємства, де буде застосовуватися даний потенціал. Саме це й зумовлює таку класифікацію потреб. Щодо ресурсів, затребуваних у ФПП, доцільно виділити фінансові, часові, матеріальні, технічні та організаційні. Щодо організаційних ресурсів, існують певні особливості їхнього зв'язку з ФПП. Адже, у процесах ФПП вони виконують потрібну роль: у якості рівня розвитку системи управління вони є вагомим фактором впливу на формування інтелектуального потенціалу підприємства; як вагомий ресурс у формі кадрового складу, технології розроблення управлінських рішень, розподіленої відповідальності і т.д.

організаційні ресурси беруть участь у процесі ФПП; у процесі формування інтелектуального потенціалу підприємства відбувається і їхня трансформація, оскільки вони виступають складовою у структурі даного потенціалу.

Таблиця 1

Потреби підприємства у формуванні інтелектуального потенціалу

Класифікаційні ознаки	Види потреб ФПП	Необхідне ресурсне забезпечення ФПП
За значимістю	Основні, похідні	Фінансові, часові, матеріальні, технічні, організаційні ресурси
За особливостями діяльності підприємства	Загальні, специфічні	
За сферою виникнення	Економічні, соціальні і т.д.	
За функціональними проявами у діяльності підприємства	Виробництво, управління, маркетинг, інновації, зовнішньоекономічна діяльність та ін.	
За здатністю задоволення	Ресурсозабезпечені, ресурснезабезпечені	

Примітки: сформовано автором на основі [1-4].

Отже, збалансованість потреб і ресурсного забезпечення ФПП полягає у їхній максимально можливій відповідності одне одному, наближеності до рівноваги чи перевищенні обсягу ресурсів над потребами. У випадку, коли певні потреби є більшими ніж ресурси, які підприємство може використати для ФПП, такі потреби є ресурснезабезпечені і потребують перегляду, коригування чи відкладення їхньої реалізації до періоду настання ресурсної спроможності підприємства. Варто зазначити, що в складних поточних умовах ведення господарської діяльності вітчизняними підприємствами та, як наслідок їхньої низької інноваційної активності у більшості галузей порівняно з закордонними компаніями, саме нестача ресурсів стає тим головним обмежувальним фактором у ФПП та зумовлює детальну оцінку та перегляд завдань і мотивів ФПП відповідно до умов адекватності їх ресурсним можливостям підприємства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kneu.dp.ua/moodlenew/pluginfile.php/23996/mod_resource/content/0/PD_NM_6.504_6.507_6.508_OM_2.1.pdf.
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://economic-teory.blogspot.com/2011/12/blog-post_01.html.
3. Беляєв О.О. Політична економія: Навч. посібник [електронний ресурс] / О.О. Беляєв, А.С. Бебело. – К.: КНЕУ, 2001. — 328 с. – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/254/50/1/0/>.
4. ЗВовк І. Класифікація ресурсів підприємства. Сучасні підходи [електронний ресурс] / І. Вовк // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2011. — Вип. 1 (4). — Режим доступу: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2011/11vippsp.pdf>